

De elektriciteitsfactuur als verkapte belastingbrief: pleidooi voor een betaalbaardere, transparantere en rechtvaardigere elektriciteitsfactuur voor gezinnen.

Augustus 2020

Er zijn weinig zaken waar de coronacrisis de voorbije maanden geen impact op heeft gehad: ook de energiemarkten waren niet immuun en kregen ferme dreunen te verwerken. Door de drastische lockdownmaatregelen dienden bedrijven tijdelijk hun activiteiten terug te schroeven en ook het vlieg- en autoverkeer viel zo goed als stil. De vraag naar olie, maar ook die naar aardgas en elektriciteit zakte in elkaar. Een globaal dalende energievraag in combinatie met volle gasvoorraden en een groot aanbod elektriciteit resulteerde tijdelijk ook in voordelige prijzen voor de consument.

In ons land daalden de energieprijzen in het 2^e kwartaal van 2020 met 16,3% op jaarbasis, terwijl dit in onze buurlanden gemiddeld 8,1% bedroeg. Dat becijferde het Prijzenobservatorium in zijn analyse van augustus 2020. De meer uitgesproken daling in ons land is volgens hun analyse vooral toe te schrijven aan een daling op jaarbasis van de elektriciteitsprijzen.¹ Een gemiddelde Belgische elektriciteitsfactuur werd in het 2^e kwartaal € 93 goedkoper en bedroeg nog € 951.²

“Driekwart van de elektriciteitsfactuur bestaat uit nettarieven, taksen, heffingen en BTW. De coronacrisis had geen vat op deze kosten en van leverancier veranderen helpt niet om er op te besparen”

Positief nieuws, maar dus vooral te wijten aan een daling van de zuivere energiecomponent.³ Die component, de enige waar de consument kan op besparen door van leverancier te veranderen, bedraagt vandaag nog slechts één vierde van de totale factuur.⁴ Het overige driekwart is opgebouwd uit distributienettarieven, transmissietarieven, taksen, heffingen en

¹ FOD Economie, Prijzenobservatorium, Analyse van de prijzen, tweede kwartaalverslag 2020. Daling van de elektriciteitsprijzen van -7,7% in België t.o.v. stijging van +2,7% in de buurlanden.

² € 972 in Vlaanderen, € 960 in Wallonië en € 801 in Brussel, cijfers 2^e kwartaal 2020

³ Idem, p. 23

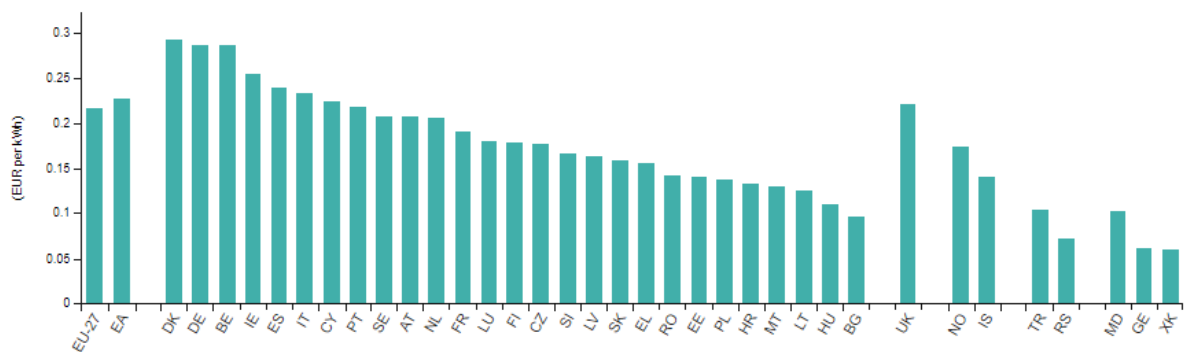
⁴ Idem, p. 32

BTW. Op deze kosten heeft de coronacrisis geen enkele impact gehad en een consument kan er enkel op besparen door zijn verbruik te verminderen. Op deze kosten richten we hieronder onze aandacht.

Bij de duurste van Europa

Dat de Belgische elektriciteitsfactuur sinds een aantal jaar tot de hoogste van Europa behoort, verbaast anno 2020 niemand meer. Het klassement van Eurostat, het Europees bureau voor statistiek, toont al jaren aan dat enkel Deense en Duitse consumenten nóg meer betalen om het licht te laten branden. Jaarlijks betaalde een gemiddelde Belgische gezin in de tweede helft van 2019 maar liefst € 245 meer dan het Europese gemiddelde. Bij onze noorder- en zuiderburen oogt de situatie een pak rooskleuriger: in vergelijking met België is een Nederlands gezin € 282 en een Frans gezin zelfs € 331 goedkoper af.⁵

Electricity prices (including taxes) for household consumers, second half 2019

Kosovo (XK): this designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244/1999 and the ICJ Opinion on the Kosovo declaration of independence.
Source: Eurostat (online data codes: nrg_pc_204)

eurostat

Dat de elektriciteitsfactuur uit zijn voegen barst is zoals gezegd niet zozeer te wijten aan het gedeelte energie op zich maar wel aan de jarenlange stijging van de nettarieven, taken en heffingen. Dit noemen we ook wel de *regulatoire kosten*, ofwel de kosten die worden aangerekend door netbeheerder of overheid. Het zijn kosten waar men als consument jammer genoeg niet kan op besparen, tenzij door het energieverbruik te verminderen aangezien de meeste kosten per verbruikte kWh worden aangerekend.

“De elektriciteitsfactuur steeg op 12 jaar met 66%. Die stijging is vooral toe te schrijven aan andere kosten dan de energiecomponent zelf”

De nationale energieregulator CREG berekende⁶ dat de elektriciteitsfactuur tussen 2007 en 2019 met maar liefst 66% is gestegen.⁷ Er tekenen zich bovendien grote verschillen af binnen onze landsgrenzen: zo steeg de jaarfactuur in Brussel tot € 816 (+40% t.o.v. 2007), in Wallonië

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/visualisations>

⁶ CREG, Studie (F)2071, Studie over de componenten van de elektriciteits- en aardgasprices, 09/04/2020

⁷ Ter vergelijking: de aardgasfactuur steeg “slechts” met 18,7%.

tot € 979 (+63%) en in Vlaanderen zelfs tot € 1.001 (+101%). De belangrijkste oorzaken van de stijgingen verschillen van gewest tot gewest maar één ding is duidelijk: de energiecomponent zelf is slechts verantwoordelijk voor 13 tot 24%⁸ van de totale stijging, afhankelijk van het gewest. Het is dus vooral de explosieve stijging van andere kosten die de factuur deden oplopen.

Bont allegaartje van heffingen, taksen en openbare dienstverplichtingen

Maar om welke kosten gaat het nu precies? Wij namen de elektriciteitsfactuur onder de loep en constateerden dat er een breed pallet aan heffingen en openbare dienstverplichtingen worden doorgerekend aan de eindverbruiker, via zowat alle onderdelen van de factuur. De financiering van de 4 energieregulatoren in ons land, de ontmanteling van nucleaire installaties van Mol, openbare straatverlichting, sociale maatregelen zoals het sociaal tarief, financiering van regionale en federale steunmaatregelen voor hernieuwbare energie, isolatie- en energiepremies, een heffing ten gunste van de gemeentes voor het gebruik van de openbare ondergrond, enz. : we betalen er met z'n allen aan mee via onze elektriciteitsfactuur. Op zo goed als al die verplichtingen betalen we bovendien 21% btw!⁹

“De doorrekening van talrijke kosten gebeurt via alle componenten van de stroomfactuur; daardoor is ze niet alleen hoog, maar ook ondoorzichtig”

De doorrekening van deze kosten gebeurt zowel via de energiecomponent, via de distributienettarieven, via de transmissienettarieven als via regionale en federale heffingen. Dit maakt dat de stroomfactuur naast hoog ook allesbehalve transparant is voor de consument. Die ondoorzichtigheid zorgt ervoor dat de factuur voor heel wat gezinnen gelijk staat aan een ondoorgrondelijk kluwen. Een goed begrip van de energiefactuur is nochtans essentieel, voor gezinnen in het algemeen maar voor kwetsbare groepen in het bijzonder, opdat men niet nodeloos teveel zou betalen. Daarnaast werkt de doorrekening van al die kosten via de elektriciteitsfactuur de noodzakelijke elektrificatie van de energievraag voor vervoer en verwarming tegen. Elektriciteit is op dit moment 5 à 6 maal zo duur als gas of stookolie waardoor een warmtepomp qua verbruikskosten niet kan concurreren met een condensatieketel op fossiele brandstof.

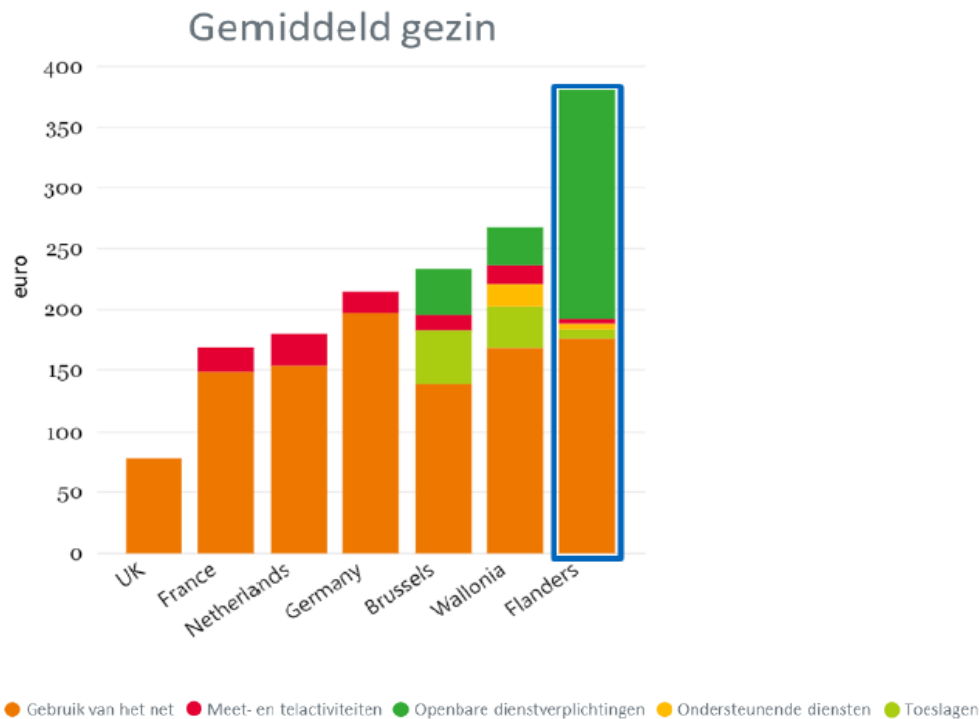
Grote verschillen tussen netbeheerders

Wat verder opvalt, is dat niet iedere afnemer evenveel betaalt aan kosten die in de elektriciteitsfactuur vervat zitten. Die vaststelling is niet nieuw, maar de oefening toont nogmaals aan dat de verschillen niet van de poes zijn. Begin 2019 bevestigde een studie van

⁸ Waarbij 24% van toepassing is op Vlaanderen, voornamelijk door de toekenning van de gratis kWh die in januari 2016 werd afgeschaft.

⁹ Een btw-tarief van 21% is van toepassing op alle componenten behalve op de federale bijdrage, de aansluitingsvergoeding in Wallonië en de Energiebijdrage in Vlaanderen.

PWC¹⁰ ook al dat Vlaamse gezinnen de hoogste distributiekosten betalen in vergelijking met de andere regio's en de buurlanden. Dit voornamelijk omwille van het hoge tarief aan openbardienstverplichtingen¹¹ (technische, sociale en ecologische verplichtingen die de overheid oplegt aan netbeheerders en leveranciers). Maar ook in de andere gewesten liggen de distributiekosten hoger dan bij onze buurlanden, simpelweg omdat daar geen overheidsverplichtingen via de nettarieven worden doorgerekend.

Er zijn niet alleen grote verschillen tussen de gewesten in ons land, er zijn ook grote verschillen binnenin die gewesten. Zowel Vlaanderen als Wallonië beschikken immers over een 10-tal netgebieden die elk hun eigen nettarieven hanteren. Afhankelijk van waar men woont, betaalt men voor eenzelfde verbruik dan ook een verschillende netkost, voor dezelfde dienstverlening.

Dat de verschillen groot kunnen zijn, bewijst onderstaande grafiek. Zo betaalt een gemiddeld gezin¹² het minst aan nettarieven bij de kleine netbeheerder AIEG in Wallonië (€ 419) en in Brussel, waar netbeheerder Sibelga verantwoordelijk is voor de distributie van elektriciteit en aardgas: € 428. Zou datzelfde gezin in Verviers (ORES Verviers) of Kortrijk (Gaselwest) wonen, dan zouden ze respectievelijk € 618 en € 671 betalen, zo'n € 200 à € 250 meer op jaarbasis.

***“Een gezin in Hooglede betaalt jaarlijks € 450 aan netkosten voor elektriciteit;
In buurgemeente Staden betaalt eenzelfde gezin maar liefst € 670”***

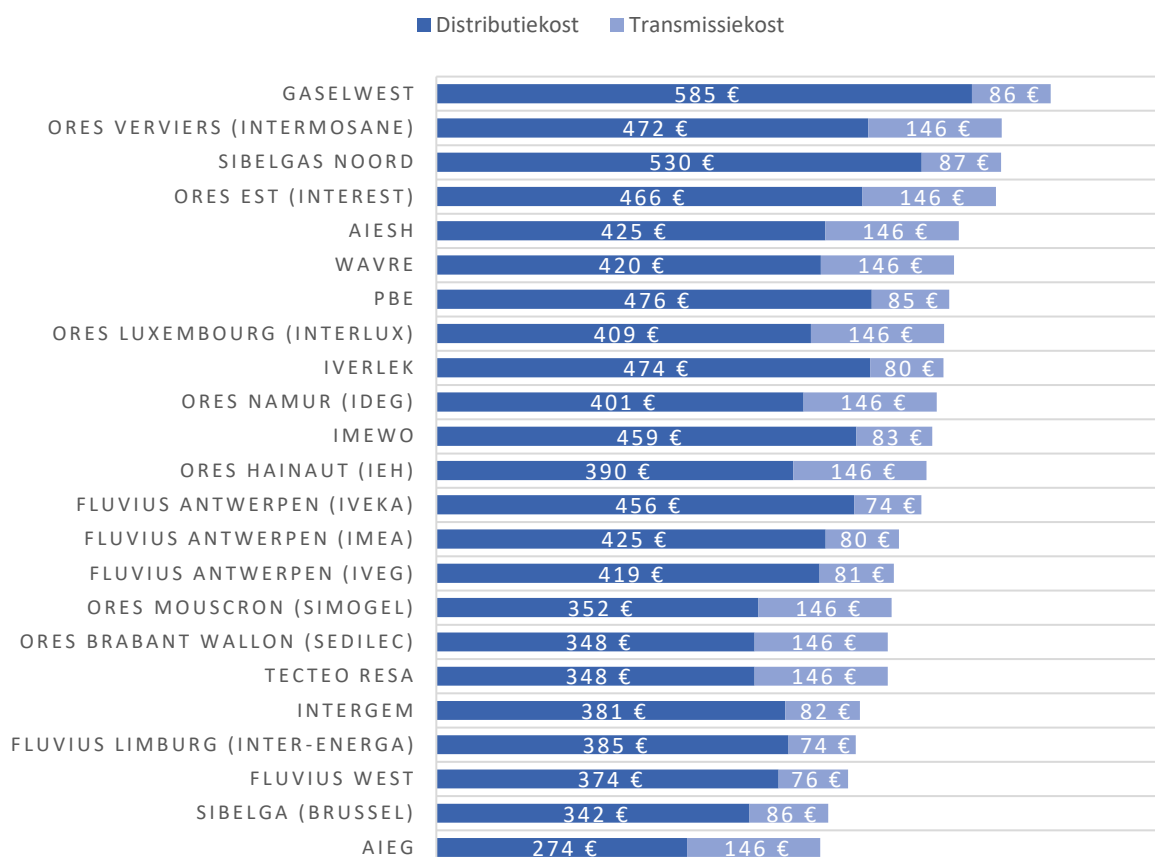
¹⁰ PWC, VREG, Vergelijking van de elektriciteits- en aardgastarieven, 31/01/2019

¹¹ <https://www.vreg.be/nl/vlaamse-openbardienstverplichtingen-elektriciteit-en-aardgas>

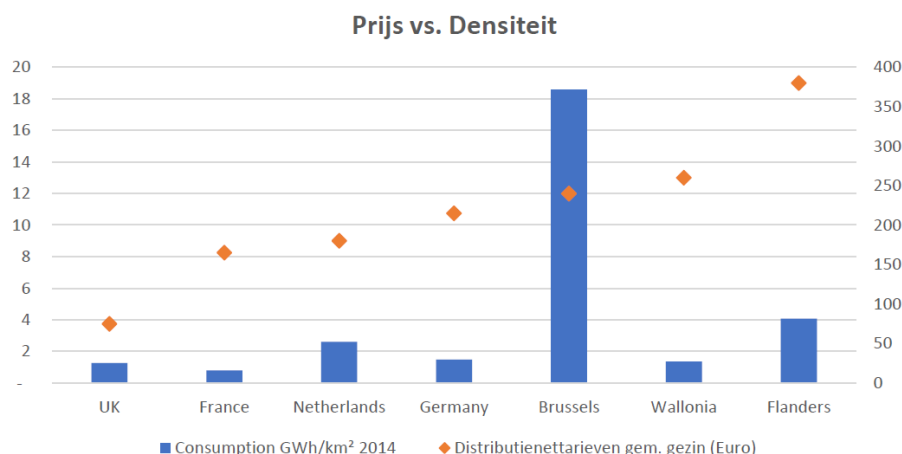
¹² Jaarlijks verbruik van 3 500 kWh met een enkelvoudige meter

Maar ook binnen de gewesten zijn de verschillen opmerkelijk en leidt tot welke netbeheerder een gemeente hoort soms tot absurde situaties waarbij gezinnen in dezelfde straat maar in een verschillende gemeente, een veel hogere factuur moeten ophoesten. Zo betaalt een gezin in Hooglede in de provincie West-Vlaanderen jaarlijks € 450 (Fluvius West) maar betaalt een gezin in de buurgemeente Staden (Gaselwest) met eenzelfde verbruik € 670, een verschil van € 220 op jaarbasis!

NETKOSTEN GEMIDDELD GEZIN 2020

Dat er verschillen zijn tussen de netbeheerders onderling wordt verklaard door een verschillende kostenstructuur en historische lasten. Bovendien is de redenering dat de kosten van netbeheerders voornamelijk vast zijn en dus niet bepaald worden door de hoeveelheid verbruikte stroom die over het net loopt. Dit betekent dat in landelijke gebieden, met een lagere energiedensiteit, de tarieven per kWh hoger zijn dan in stedelijke gebieden. Dit klopt echter maar gedeeltelijk, want als die gedachtegang zou worden doorgetrokken, dan zou Vlaanderen als energiedense regio logischerwijze lagere nettatarieven moeten hebben dan Wallonië of Frankrijk. Dit is duidelijk niet het geval:

Grote verschillen tussen types afnemers

Niet alleen afhankelijk van waar men woont betaalt men meer of minder voor exact dezelfde dienstverlening maar ook afhankelijk van welk type afnemer men is zijn de verschillen groot. Bij het vergelijken van de tarieven voor het niet-energiegedeelte van de elektriciteitsfactuur¹³ voor 6 willekeurig gekozen netgebieden in ons land, blijkt dat de kleine verbruikers, de gezinnen, steeds significant meer betalen dan grote verbruikers, tot 20 maal zoveel t.o.v. zeer grote verbruikers die weliswaar niet op het distributienet zijn aangesloten. Maar ook middelgrote ondernemingen die wél op het distributienet zijn aangesloten, betalen voor het gedeelte distributiekosten slechts een schijntje van wat kleine verbruikers betalen, omwille van kortingen en vrijstellingen die ze genieten.

In €/MWh :

Type verbruiker	Particulieren	Soho	KO	MO 1	MO 2	GO 1	GO 2
Verbruik MWj/jaar	2	20	200	2.000	20.000	200.000	2.000.000
	Euro/MWh	Euro/MWh	Euro/MWh	Euro/MWh	Euro/MWh	Euro/MWh	Euro/MWh
Gaselwest	201,32	168,37	142,43	54,49	46,86	17,49	9,78
Imewo	169,74	141,62	140,29	53,22	45,79	17,49	9,78
Fluvius Limburg	158,54	132,81	119,46	57,12	50,57	17,49	9,78
Sibelga	148,87	98,72	70,97	47,17	40,84	19,57	17,31
Ores Hainaut - IEH	180,54	143,84	107,53	75,44	66,74	25,17	14,97
Resa	172,32	132,89	109,23	77,91	67,39	25,17	14,97

In percentages :

Type verbruiker	Particulieren	Soho	KO	MO 1	MO 2	GO 1	GO 2
Verbruik MWj/jaar	2	20	200	2.000	20.000	200.000	2.000.000
Gaselwest	100,00%	83,63%	70,75%	27,06%	23,28%	8,69%	4,86%
Imewo	100,00%	83,43%	82,65%	31,35%	26,98%	10,31%	5,76%
Fluvius Limburg	100,00%	83,77%	75,35%	36,03%	31,90%	11,03%	6,17%
Sibelga	100,00%	66,31%	47,67%	31,68%	27,43%	13,15%	11,63%
Ores Hainaut - IEH	100,00%	79,68%	59,56%	41,79%	36,97%	13,94%	8,29%
Resa	100,00%	77,12%	63,39%	45,22%	39,11%	14,61%	8,69%

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat de niet-energie gerelateerde kosten voor gezinnen, maar ook voor thuishandlers, kleine ondernemingen en middelgrote ondernemingen het laagst zijn

¹³ Het gaat om de kosten voor distributie, transmissie, heffingen, groene stroom en WKK bijdrage

in Brussel (Sibelga). Maar daarnaast is de verdeling tussen particulieren en consumenten er ook eerlijker: de vork tussen beide is er het kleinst. Zo is de kost voor groenestroomcertificaten in Brussel voor elke afnemer hetzelfde en zijn er dus geen kortingen of vrijstellingen voor grote afnemers. Gaselwest (West-Vlaanderen) is duidelijk het duurst voor particulieren in vergelijking met de andere netbeheerders maar opvallend is dat dit dan weer niet geldt voor middelgrote en grote ondernemingen. Hier heeft Gaselwest eerder scherpe regulatoire tarieven die relatief gezien t.a.v. de tarieven voor particulieren veel lager liggen dan bij de andere netbeheerders. Het is duidelijk dat in dit netgebied de lagere kosten voor grote verbruikers gecompenseerd worden door hogere kosten voor de gezinnen. Voor ORES Hainaut en Resa en in mindere mate voor Fluvius Limburg, liggen de tarieven voor middelgrote bedrijven relatief gezien dicht bij de tarieven voor particulieren. Eerder onderzoek van PWC¹⁴ concludeerde dat de Vlaamse distributiekosten voor verbruikers op middenspanning competitiever zijn in vergelijking met de buurlanden.

“Het is duidelijk dat sommige netgebieden de lagere kosten voor grootverbruikers compenseren via hogere kosten voor gezinnen”

Voor grote bedrijven is Vlaanderen opvallend goedkoop t.o.v. Brussel maar vooral t.o.v. Wallonië, telkens in vergelijking met de kost voor particulieren. Hoe dan ook zijn de verschillen groot, tussen enerzijds de netbeheerders onderling en anderzijds de types gebruikers per netbeheerder.

Talrijke kortingen voor bedrijven en niet-objectiveerbare verschillen

Grote ondernemingen betalen ook significant minder voor het transportnet en krijgen zeer grote kortingen op tal van heffingen en openbare dienstverplichtingen. Dat grote afnemers niet hetzelfde tarief betalen als consumenten, is uiteraard logisch: hun verbruik ligt immers een pak hoger. Maar wij stellen vast dat de verschillen wel heel groot zijn en vragen ons af of de slinger niet te ver is doorgeslagen. Enkele concrete voorbeelden:

- De energiebijdrage (de zogenaamde accijnzen): enkel betaald door laagspanningsklanten (1,92 €/MWh excl. BTW), niet door middelgrote of grote bedrijven die zijn aangesloten op middenspanning of hoogspanning. Dat is op zich vreemd, want voor aardgas betalen bedrijven op middendruk of hoge druk wel accijnzen.
- Federale bijdrage elektriciteit (heffing ter financiering van openbare dienstverplichtingen en de werkingskosten van de nationale energieregulator, 3,18€/MWh): betaald door alle aansluitingen maar kortingen tussen 15% en 45% voor professionele verbruikers vanaf een verbruik van 20 MWh per jaar. Voor grote verbruikers is er bovendien een absoluut plafond van € 250.000.

¹⁴ PWC, VREG, Vergelijking van de elektriciteits- en aardgastarieven, 31/01/2019, p.15

- Openbare dienstverplichting financiering offshore groene stroom (heffing ter ondersteuning van offshore windmolenparken): alle eindverbruikers betalen deze heffing via het transporttarief (9,01 €/MWh) maar kortingen tussen 15% en 45% voor professionele verbruikers vanaf een verbruik van 20 MWh per jaar.
- Financiering steun hernieuwbare energie via het transporttarief: betaald door alle afnemers maar kortingen tussen 47% en 98% voor grootverbruikers.
- Groene stroom bijdrage (+/-25 €/MWh in Vlaanderen, +/- 30 €/MWh in Wallonië, +/- 12 €/MWh in Brussel): leveranciers moeten jaarlijks een bepaald percentage groene stroom certificaten kopen en voorleggen aan de regulatoren. Alle afnemers betalen mee maar grootverbruikers in bepaalde sectoren krijgen grote kortingen in Vlaanderen (tussen 47% en 98% korting) en Wallonië (tot 90%) maar niet in Brussel.

Bovendien zijn de verschillen niet altijd objectiveerbaar en is het dus gissen naar de reden waarom kleine afnemers significant meer betalen terwijl de kost in principe voor elke afnemer dezelfde is. Zo kan men zich afvragen waarom de huur van de meter verschillend is per netbeheerder, terwijl het fysiek over dezelfde meter gaat. Of waarom een kleine verbruiker in Vlaanderen 3 tot 4 keer zoveel betaalt voor netverliezen (elektriciteit die verloren gaat op het net) dan een grote verbruiker, terwijl hier geen enkele logische reden voor is.

“Dat grote afnemers niet hetzelfde tarief betalen als consumenten, is uiteraard logisch: hun verbruik ligt immers een pak hoger. Maar is de slinger niet te ver doorgeslagen?”

Het mag duidelijk zijn: de verschillen in de diverse componenten van het niet-energiegedeelte zijn dermate manifest en significant én verlopen dermate parallel in het voordeel van grootverbruikers, dat men kan concluderen dat de kleine afnemers, de gezinnen maar ook soho's en kleine ondernemingen, opdraaien voor de bijhorende rekening.

Voor een betaalbare, transparante én rechtvaardige elektriciteitsfactuur

Voor Test Aankoop is de boodschap duidelijk: de elektriciteitsfactuur van de gezinnen moet betaalbaarder, transparanter én rechtvaardiger. Daarom lanceren wij volgende voorstellen:

“De stroomfactuur moet herleid worden tot waarvoor ze dient: de elektronen en het vervoer ervan”

Beleidskosten die niet thuishoren in de factuur, zoals de openbaredienstverplichtingen, moeten eruit gehaald worden. Heffingen en taksen bedroegen begin 2020 gemiddeld 240 euro of 26,4% van de Belgische elektriciteitsfactuur.¹⁵ De factuur moet herleid worden tot waarvoor ze dient: de elektronen en het vervoer ervan. Taksen, heffingen of de financiering van

¹⁵ FOD Economie, Prijzenobservatorium, Analyse van de prijzen, tweede kwartaalverslag 2020, p.43

subsiemechanismes hebben geen plaats in een factuur die geen onderscheid maakt tussen mensen met een hoog of een laag inkomen. De wildgroei aan kosten die door de overheden de afgelopen jaren makkelijkheidshalve in de elektriciteitsfactuur werden gestopt hebben het effect van de liberalisering van de energiemarkt deels teniet gedaan. Nederland wijst de weg: omdat de Nederlandse regering een deel van het energieverbruik als basisbehoefte beschouwt, verhoogde men vanaf januari 2020 de belastingvermindering die per elektriciteitsaansluiting geldt.¹⁶ Hierdoor bedragen taksen en heffingen bij onze noorderburen sinds begin dit jaar nog slechts € 1,8 op jaarbasis voor een gemiddeld verbruik.¹⁷ De recente discussie naar aanleiding van de invoering van een capaciteitstarief in Vlaanderen leidt de aandacht af van de echte hindernis voor elektrificatie: teveel openbaredienstverplichtingen en heffingen worden via de stroomfactuur doorgerekend.

“Reken kosten ter ondersteuning van hernieuwbare energie door via alternatieve financieringsbronnen zoals een klimaatbijdrage op producten met een negatieve CO2-impact”

Het is bovendien onaanvaardbaar en onlogisch dat steun aan hernieuwbare energie enkel doorgerekend wordt via de elektriciteitsfactuur waardoor het klimaatneutraal maken van transport en verwarming, via elektrificatie, wordt verhinderd. Om bronnen van inkomsten te vinden voor de subsidies die nu in de elektriciteitsfactuur zitten of ze zelfs uit te breiden, zijn er betere alternatieven zoals de algemene middelen of de oprichting van een klimaatfonds, gefinancierd via een klimaatbijdrage op producten, brandstoffen of activiteiten met een negatieve CO2-impact. Belangrijke voorwaarde is dat het gaat om een lastenverschuiving die de consument geen pijn doet en zijn energie betaalbaar houdt. De inkomsten van zo'n bijdrage moeten intelligent en rechtvaardig herverdeeld worden.

“Streef naar uniformere nettarieven per gewest”

Test Aankoop vraagt een einde te maken aan de onrechtvaardige verschillen m.b.t. de netwerkkosten die gezinnen betalen, afhankelijk van waar ze wonen. Ons land telt vandaag nog steeds een 20-tal netgebieden die allemaal andere tarieven toepassen. De stroomfactuur is daarbij meer afhankelijk van de netbeheerder -waar men als consument geen vat op heeft- dan van de leverancier die men wél zelf kiest. Nochtans zijn er in het recente verleden al voorzichtige stappen gezet naar uniformere tarieven, zowel in Vlaanderen als in Wallonië. Zo werden bij de fusie van werkmaatschappijen Eandis en Infrac (tot Fluvius) begin 2019 alvast de tarieven voor eenmalige tussenkomsten (bv de installatie van een nieuwe meter) voor gans Vlaanderen gelijkgeschakeld. Daarbij koos men overigens telkens voor het goedkoopste tarief

¹⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/belastingplan/belastingwijzigingen-voor-ons-allemaal/energiebelasting>

¹⁷ FOD Economie, Prijzenobservatorium, Analyse van de prijzen, tweede kwartaalverslag 2020, p.43

van de vroegere bedrijven.¹⁸ In Wallonië trok men begin 2019 dan weer de transporttarieven (Elia) gelijk. Stapjes in de goede richting die navolging verdienen voor wat betreft de distributienettarieven.

“Hou de megakortingen en vrijstellingen van grootverbruikers tegen het licht. De energietransitie dient gedragen te worden door een rechtvaardige verdeling van de kosten over alle afnemers”

Test Aankoop roept op om de megakortingen en vrijstellingen van grootverbruikers tegen het licht te houden en na te gaan of er geen sprake is van kruissubsidiëring van kleine naar grote afnemers voor bepaalde componenten van de factuur. In het bijzonder komt het de energieregulators in ons land toe om niet-justifieerbare verschillen op te sporen en recht te zetten. Elke korting voor industriële verbruikers, wordt betaald door gezinnen en kleine bedrijven. De energietransitie dient gedragen te worden door een rechtvaardige verdeling van de kosten over alle types afnemers. Nederland kan opnieuw als voorbeeld dienen: omdat iedereen een eerlijke bijdrage aan de energietransitie moet leveren, dragen bedrijven met een groot energieverbruik er vanaf dit jaar meer bij aan de heffing om hernieuwbare energie te financieren¹⁹ dan particuliere verbruikers. Hun bijdrage werd opgetrokken naar twee derde in plaats van de helft.²⁰ De denkoefening over de introductie van een capaciteitscomponent in de nettarieven die sommige regulators momenteel voeren, kan gebruikt worden om meer evenwicht en rechtvaardigheid te introduceren in de nettarieven over alle afnemers heen.

“Laat gezinnen niet opdraaien voor bijkomende kortingen industrie”

De energieregulators van ons land voerden recent een vergelijkende studie uit naar energiefactuur in ons land en de buurlanden.²¹ Deze studie bevestigde dat gezinnen en bedrijven aangesloten op laagspanning een hogere elektriciteitsfactuur betaalden in vergelijking met de ons omringende landen. Voor het midden- en hoogspanningsnet is de situatie verschillend naargelang het elektriciteitsverbruik. Niet-elektro-intensieve bedrijven zijn relatief goed af; hun elektriciteitsfactuur ligt in lijn met die van de ons omringende landen. Bij de elektro-intensieve bedrijven valt de stroomfactuur hoger uit, wat voor een concurrentienadeel zorgt, vooral in Brussel en Wallonië. De regulators wijzen op de noodzaak van meer competitieve elektriciteitsprijzen voor de elektro-intensieve industrie, zonder verschuiving van de kosten naar andere consumenten. Dat klinkt mooi maar wij vragen duidelijke garanties. Wij begrijpen dat de concurrentiepositie van onze bedrijven gevrijwaard

¹⁸ <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/02/06/schrik-niet-als-u-post-krijgt-van-fluvius/>

¹⁹ Opslag Duurzame Energie- en Klimaattransitie (ODE): heffing op aardgas en elektriciteit om hernieuwbare energie te financieren

²⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/belastingplan/belastingwijzigingen-voor-ons-allemaal/energiebelasting>

²¹ <https://www.creg.be/nl/publicaties/persbericht-pr200520>

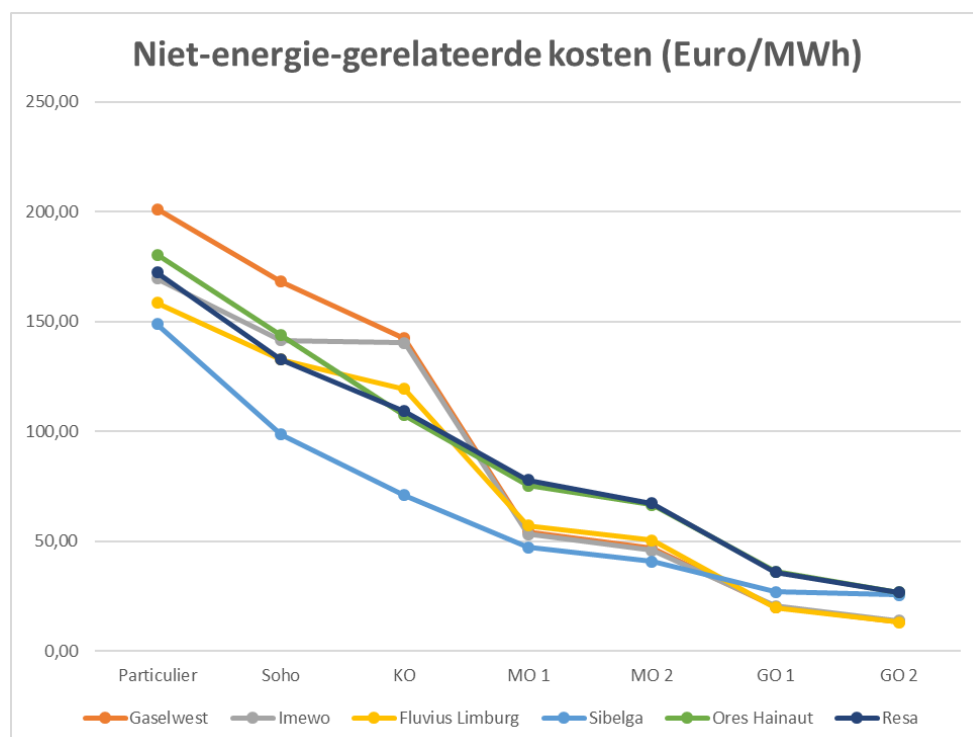
moet worden maar gezinnen mogen onder geen enkel beding opdraaien voor bijkomende kortingen voor de industrie.

“Grijp herziening elektriciteitsfactuur in het kader van de subsidiëring van de gascentrales aan om werk te maken van een meer diepgaande make-over”

In het licht van dit pleidooi zijn wij voorzichtig positief over het recentelijk akkoord van het federaal parlement om het kostenplaatje te financieren dat gepaard zal gaan met de goedkeuring van het subsidiemechanisme voor de bouw van nieuwe gascentrales.²² Dit zou leiden tot een nieuwe kost van 31 à 38 euro per jaar voor een gemiddeld gezin. Er wordt echter gevraagd aan de regering om de elektriciteitsfactuur eerst goedkoper te maken vooraleer de subsidies door te rekenen. Hoe dat precies zal gebeuren is op dit moment nog niet duidelijk maar wij pleiten er alvast voor om deze denkoefening aan te grijpen om de elektriciteitsfactuur van gezinnen diepgaander te hervormen en tegelijkertijd naar Nederlands voorbeeld na te denken over een eerlijkere bijdrage aan de kosten verbonden aan de energietransitie door grote verbruikers.

Detailbijlagen

Bijlage 1 : regulatoire kosten per type afnemer voor de onderzochte netgebieden

²² <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/07/01/akkoord-over-steenmechanisme/>

Bijlage 2 : gedetailleerde overzichtstabel met de kosten per netbeheerder

netbeheerder		Gaselwest																			
type klant	Particulier	%	Eur/MWh	Soho	%	Eur/MWh	KO	%	Eur/MWh	MO 1	%	Eur/MWh	MO 2	%	Eur/MWh	GO 1	%	Eur/MWh	GO 2	%	Eur/MWh
verbruik/MWh/jaar	2			20			200			2.000			20.000			200.000			2.000.000		
max piek in kW	nvt			nvt			68			457			2.283			22.831			228.311		
type aansluiting	LS			LS			LS met piek			MS			MS			HS			HS		
Transportkost	49,25	12,23%	24,625	407,03	12,09%	20,35	4.495,33	15,8%	22,48	32.785,90	30,1%	16,39	265.687,96	28,3%	13,28	2.352.232,21	58,8%	11,76	23.131.850,25	86,9%	11,57
Distributiekost	280,98	69,78%	140,49	2.287,76	67,94%	114,39	18.285,43	64,2%	91,43	22.428,46	20,6%	11,21	152.289,18	16,2%	7,61	-	0,0%	-	-	0,0%	-
Heffingen	16,18	4,02%	8,09	199,21	5,92%	9,96	1.008,67	3,5%	5,04	6.799,60	6,2%	3,40	49.736,41	5,3%	2,49	251.852,32	6,3%	1,26	251.852,32	0,9%	0,13
GSC & WKC	56,23	13,97%	28,115	473,37	14,06%	23,67	4.695,71	16,5%	23,48	46.957,07	43,1%	23,48	469.570,72	50%	23,48	1.398.402,88	34,9%	6,99	3.247.441,44	12,2%	1,62
Totaal	402,64	100%	201,32	3.367,37	100%	168,37	28.485,14	100%	142,43	108.971,03	100%	54,49	937.284,27	100%	46,86	4.002.487,41	100%	20,01	26.631.144,01	100%	13,32
€/MWh	201,32			168,37			142,43			54,49			46,86			20,01			13,32		
% afwijking	100,00%			83,63%			70,75%			27,06%			23,28%			9,94%			6,61%		
netbeheerder		Imewo																			
type klant	Particulier	%	Eur/MWh	Soho	%	Eur/MWh	KO	%	Eur/MWh	MO 1	%	Eur/MWh	MO 2	%	Eur/MWh	GO 1	%	Eur/MWh	GO 2	%	Eur/MWh
verbruik/MWh/jaar	2			20			200			2.000			20.000			200.000			2.000.000		
max piek in kW	nvt			nvt			68			457			2.283			22.831			228.311		
type aansluiting	LS			LS			LS met piek			MS			MS			HS			HS		
Transportkost	47,38	14,0%	23,69	391,60	13,8%	19,58	4.259,14	15,2%	21,30	35.307,46	33,2%	17,65	278.284,73	30,4%	13,91	2.478.205,45	60,0%	12,39	24.391.588,13	87,5%	12,20
Distributiekost	219,68	64,7%	109,84	1.781,17	62,9%	89,06	18.094,62	64,5%	90,47	17.371,51	16,3%	8,69	118.257,03	12,9%	5,91	-	0,0%	-	-	0,0%	-
Heffingen	16,18	4,8%	8,09	199,21	7,0%	9,96	1.008,67	3,6%	5,04	6.799,60	6,4%	3,40	49.736,41	5,4%	2,49	251.852,32	6,1%	1,26	251.852,32	0,9%	0,13
GSC & WKC	56,23	16,6%	28,12	460,38	16,3%	23,02	4.695,71	16,7%	23,48	46.957,07	44,1%	23,48	469.570,72	51,3%	23,48	1.398.402,88	33,9%	6,99	3.247.441,44	11,6%	1,62
Totaal	339,47	100%	169,74	2.832,36	100%	141,62	28.058,14	100%	140,29	106.435,64	100%	53,22	915.848,89	100%	45,79	4.128.460,65	100%	20,64	27.890.881,89	100%	13,95
€/MWh	169,74			141,62			140,29			53,22			45,79			20,64			13,95		
% afwijking	100,00%			83,43%			82,65%			31,35%			26,98%			12,16%			8,22%		
netbeheerder		Fluvius Limburg																			
type klant	Particulier	%	Eur/MWh	Soho	%	Eur/MWh	KO	%	Eur/MWh	MO 1	%	Eur/MWh	MO 2	%	Eur/MWh	GO 1	%	Eur/MWh	GO 2	%	Eur/MWh
verbruik/MWh/jaar	2			20			200			2.000			20.000			200.000			2000000		
max piek in kW	nvt			nvt			68			457			2.283			22.831			228.311		
type aansluiting	LS			LS			LS met piek			MS			MS			HS			HS		
Transportkost	41,94	13,2%	20,97	346,57	13,0%	17,33	4.249,62	17,8%	21,25	32.245,90	28,2%	16,12	262.990,32	26,0%	13,15	2.325.254,66	58,5%	11,63	22.862.074	86,7%	11,43
Distributiekost	202,73	63,9%	101,37	1.637,05	61,6%	81,85	13.937,15	58,3%	69,69	28.231,81	24,7%	14,12	229.050,17	22,6%	11,45	-	0,0%	-	-	0,0%	-
Heffingen	16,18	5,1%	8,09	199,21	7,5%	9,96	1.008,67	4,2%	5,04	6.799,60	6,0%	3,40	49.736,41	4,9%	2,49	251.852,32	6,3%	1,26	251.852,32	1,0%	0,13
GSC & WKC	56,23	17,7%	28,12	473,37	17,8%	23,67	4.695,71	19,7%	23,48	46.957,07	41,1%	23,48	469.570,72	46,4%	23,48	1.398.402,88	35,2%	6,99	3247441,44	12,3%	1,62
Totaal	317,08	100%	158,54	2.656,20	100%	132,81	23.891,15	100%	119,46	114.234,38	100%	57,12	1.011.347,62	100%	50,57	3.975.509,86	100%	19,88	26.361.367,29	100%	13,18
€/MWh	158,54			132,81			119,46			57,12			50,57			19,88			13,18		
% afwijking	100,00%			83,77%			75,35%			36,03%			31,90%			12,54%			8,31%		

netbeheerder		Sibelga																			
type klant	Particulier	%	Eur/MWh	Soho	%	Eur/MWh	KO	%	Eur/MWh	MO 1	%	Eur/MWh	MO 2	%	Eur/MWh	GO 1	%	Eur/MWh	GO 2	%	Eur/MWh
verbruik/MWh/jaar	2			20			200			2.000			20.000			200.000			2.000.000		
max piek in kW	nvt			nvt			68			457			2.283			22.831			228.311		
type aansluiting	LS			LS			LS met piek			MS			MS			HS			HS		
Transportkost	49,05	16,5%	24,53	405,33	20,5%	20,27	3.747,89	26,4%	18,74	36.597,93	38,8%	18,30	361.556,88	44,3%	18,08	3.301.266,88	61,0%	16,51	32.609.829,88	63,4%	16,30
Distributiekost	192,00	64,5%	96,00	1.251,51	63,4%	62,58	7.542,22	53,1%	37,71	34.191,29	36,2%	17,10	221.363,06	27,1%	11,07	-	-	-	-	-	-
Heffingen	30,55	10,3%	15,28	117,64	6,0%	5,88	1.043,23	7,4%	5,22	4.947,28	5,2%	2,47	47.884,09	5,9%	2,39	250.000,00	4,6%	1,25	250.000,00	0,5%	0,13
GSC & WKC	26,14	8,8%	13,07	199,98	10,1%	10,00	1.860,00	13,1%	9,30	18.600,00	19,7%	9,30	186.000,00	22,8%	9,30	1.860.000,00	34,4%	9,30	18.600.000,00	36,1%	9,30
Totaal	297,74	100%	148,87	1.974,46	100%	98,72	14.193,34	100%	70,97	94.336,50	100%	47,17	816.804,03	100%	40,84	5.411.266,88	100%	27,06	51.459.829,88	100%	25,73
€/MWh	148,87			98,72			70,97			47,17			40,84			27,06			25,73		
% afwijking	100,00%			66,31%			47,67%			31,68%			27,43%			18,17%			17,28%		
netbeheerder		Ores Hainaut - IEH																			
type klant	Particulier	%	Eur/MWh	Soho	%	Eur/MWh	KO	%	Eur/MWh	MO 1	%	Eur/MWh	MO 2	%	Eur/MWh	GO 1	%	Eur/MWh	GO 2	%	Eur/MWh
verbruik/MWh/jaar	2			20			200			2.000			20.000			200.000			2.000.000		
max piek in kW	nvt			nvt			68			457			2.283			22.831			228.311		
type aansluiting	LS			LS			LS met piek			MS			MS			HS			HS		
Transportkost	83,23	23,1%	41,62	687,82	23,9%	34,39	4.736,82	22,0%	23,68	57.752,72	38,3%	28,88	489.452,00	36,7%	24,47	4.417.898,68	61,1%	22,09	43.550.381,63	81,4%	21,78
Distributiekost	199,38	55,2%	99,69	1.529,19	53,2%	76,46	10.383,09	48,3%	51,92	33.449,09	22,2%	16,72	256.081,79	19,2%	12,80	-	-	-	-	-	-
Heffingen	12,52	3,5%	6,26	117,13	4,1%	5,86	1.031,61	4,8%	5,16	6.147,29	4,1%	3,07	53.884,14	4,0%	2,69	310.000,05	4,3%	1,55	850.000,05	1,6%	0,43
GSC & WKC	65,94	18,3%	32,97	542,71	18,9%	27,14	5.354,01	24,9%	26,77	53.540,10	35,5%	26,77	535.401,00	40,1%	26,77	2.498.538,00	34,6%	12,49	9.101.817,00	17,0%	4,55
Totaal	361,07	100%	180,54	2.876,85	100%	143,84	21.505,53	100%	107,53	150.889,20	100%	75,44	1.334.818,92	100%	66,74	7.226.436,72	100%	36,13	53.502.198,67	100%	26,75
€/MWh	180,54			143,84			107,53			75,44			66,74			36,13			26,75		
% afwijking	100,00%			79,68%			59,56%			41,79%			36,97%			20,01%			14,82%		
netbeheerder		Resa																			
type klant	Particulier	%	Eur/MWh	Soho	%	Eur/MWh	KO	%	Eur/MWh	MO 1	%	Eur/MWh	MO 2	%	Eur/MWh	GO 1	%	Eur/MWh	GO 2	%	Eur/MWh
verbruik/MWh/jaar	2			20			200			2.000			20.000			200.000			2.000.000		
max piek in kW	nvt			nvt			68			457			2.283			22.831			228.311		
type aansluiting	LS			LS			LS met piek			MS			MS			HS			HS		
Transportkost	83,23	24,2%	41,62	687,82	25,9%	34,39	6.604,54	30,2%	33,02	57.646,22	37,0%	28,82	488.387,00	36,2%	24,42	4.407.248,68	61,1%	22,04	43.443.881,63	81,4%	21,72
Distributiekost	182,94	53,1%	91,47	1.310,23	49,3%	65,51	8.856,37	40,5%	44,28	38.495,98	24,7%	19,25	270.073,70	20,0%	13,50	-	-	-	-	-	-
Heffingen	12,52	3,6%	6,26	117,13	4,4%	5,86	1.031,61	4,7%	5,16	6.147,29	3,9%	3,07	53.884,14	4,0%	2,69	310.000,05	4,3%	1,55	850.000,05	1,6%	0,43
GSC & WKC	65,94	19,1%	32,97	542,71	20,4%	27,14	5.354,01	24,5%	26,77	53.540,10	34,4%	26,77	535.401,00	39,7%	26,77	2.498.538,00	34,6%	12,49	9.101.817,00	17,0%	4,55
Totaal	344,63	100%	172,32	2.657,89	100%	132,89	21.846,53	100%	109,23	155.829,59	100%	77,91	1.347.745,83	100%	67,39	7.215.786,72	100%	36,08	53.395.698,67	100%	26,70
€/MWh	172,32			132,89			109,23			77,91			67,39			36,08			26,70		
% afwijking	100,00%			77,12%			63,39%			45,22%			39,11%			20,94%			15,49%		